

2.6.2023

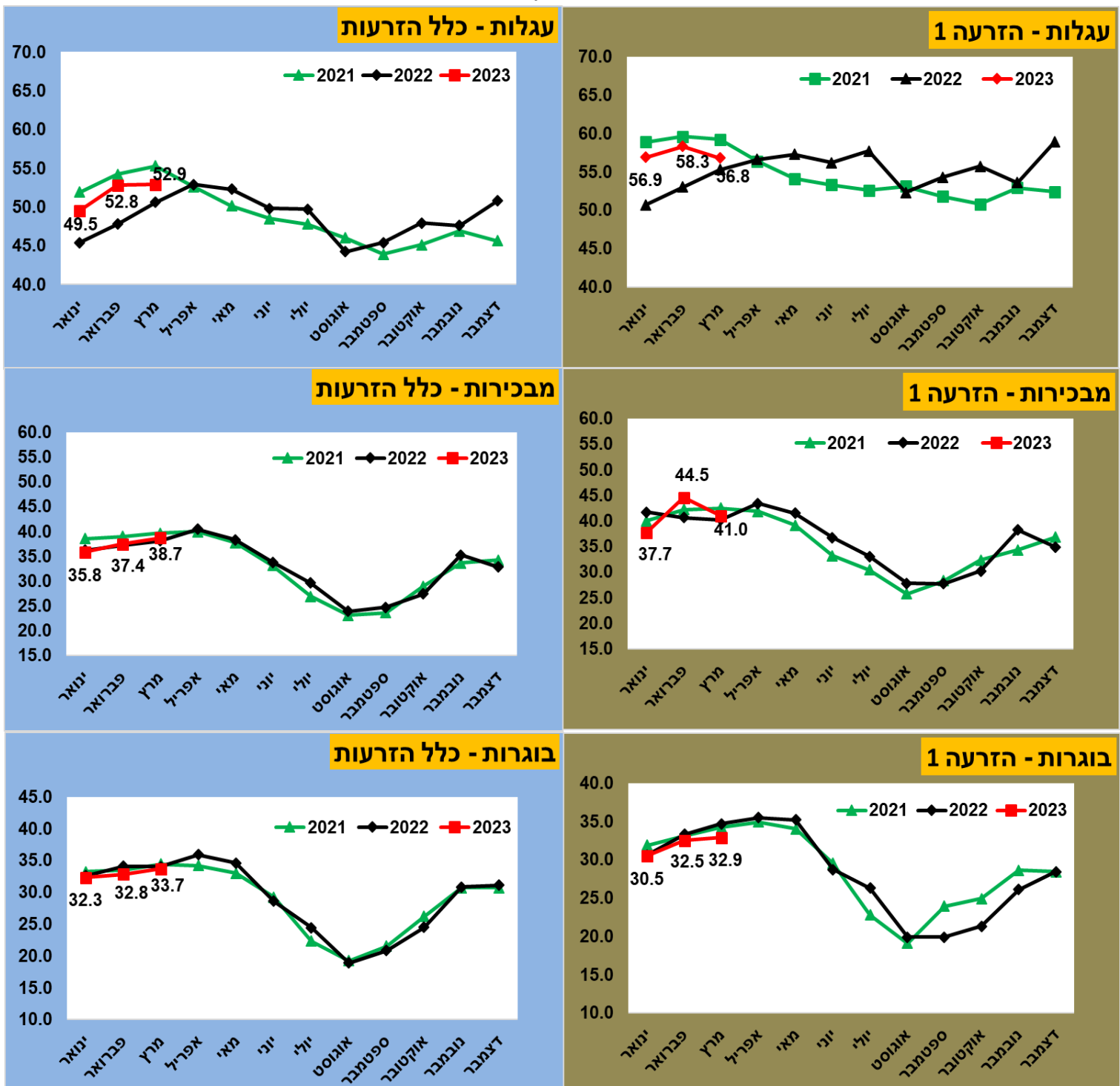
שלום לכולם,

לקראת סוף השבוע, אנו עדים לשינויי אקלים קיצוניים המשלבים טמפרטורות חמות מאוד, רוחות חזקות, אובך ולחות נמוכה. היו מספר גלים כאלו באביב הנוכחי, אולם השבוע, הוא היה קיצוני במיוחד. מעל 40°C

במעקב אחר הייצור ומדדי הפוריות, לקיצוניות כזו גבוהה ישנה השפעה, וקרוב לוודאי שנחזה בה בפרסום הנתונים בעוד כשלושה חודשים.

שיעור ההתעברות - להלן שיעורי ההתעברות של שלושת השלוחות בהזרעה ראשונה וכלל ההזרעות (לפי נתוני הרפת השיתופית בלבד) עד חודש מרץ 2023.

איור 1: שיערי התעברות בשלוחות השונות, משק שיתופי לפי חודש/שנה

עגלות - אנו עדים לתחילת ירידה קטנה בשיעור ההתעברות בהזרעה 1, אולם ללא שינוי בכלל ההזרעות בין החודשים פברואר ומרץ. עדיין שיעורי ההתעברות טובים יותר, בהשוואה לשנה קודמת אולם פחותים לעומת שנת 2021.

בחודש מרץ, אנו עדים לתחילת העלייה בהזרעות 1 בשלוחה זו. המשקים מתחילים להזריע עגלות שנדחו מחודשים ינואר ופברואר ומכאן שגילם הממוצע להזרעה 1 עולה. במרץ מתחילים גם את תקופת הזרעת העגלות בזרמה ממוינת. ספר העדר מפריד בין הזרעות רגילות לממוינות, מכאן שהתוצאות באיור 1 הן רק של הזרעות רגילות.

ועדת המחקר לפוריות ופיסילוגיה התכנסה לאחרונה, מתוך דאגה למדדי פוריות נמוכים החלים עלינו בשנים האחרונות. בישיבה ישבו נציגים ממספר ארגונים והאקדמיה. ישיבה חשובה וטובה שהתובנות וההמלצות מתגבשות. קרוב לוודאי שיצא נייר עמדה והמלצות לדרכי פעולה בנושא זה. כשיצא, נפרסם זאת ברבים.

מבכירות ובוגרות – לשתי שלוחות אלו, ביצועים דומים בין השנים. גם כאן, ביצועי ההזרעה הראשונה שהייתה גבוהה בפברואר (במבכירות) חזרה למדדים הרגילים בחודש מרץ. מגמת הירידה החלה ובבוגרות מורגשת בהזרעה 1 ביתר שאת. לעומת זאת, בכלל ההזרעות, לשתי השלוחות, דמיון בין השנים.

מדדים אישיים למזריעים ינותחו ויופקו במהלך השבוע הקרוב.

זרמה ממוינת – שיאון עוקבת מקרוב אחר הכמות והביצועים של הזרמה הממוינת. אנו עורכים כינוסים אזורים ובהם מסבירים על התהליך והחשיבות של השימוש המושכל בזרמה הממוינת **למטרות טיפוח ותחלופה בעדר**.

בחודש הבא, נוכל לראות ניצנים ראשוניים של מדדי הפוריות, בשימוש הזרמה הממוינת, מייצור מקומי. אנו מקבלים תוצאות מרפת זו או אחרת, אולם ברמה הארצית, צריך להיעזר בסבלנות למספרים "הרחבים יותר".

כפי שנכתב בעבר, אנו עדים לציבור נרחב של לקוחות המזמין זרמה ממוינת מייצור מקומי. אנו גאים בכך ורואים בזאת עדות ואמון למהלך ששיאון ביצעה בהיכנסה לשלב מיון תאי הזרע לנקבות בישראל.

בהסתכלות על המספרים בייצור והזרעות הזרמה המקומית, אנו גם רואים נתונים נוספים:

1. מספר ההזמנות גבוה: כ-5,000 מנות ממוינות בכ-שלושה חודשי הזמנה, ועוד היד נטויה.
2. הנפקה למזריעים: כ-4,000 מנות
3. הזרעות בשטח של זרמה ממוינת מקומית: רק 1,790 (מאמצע מרץ)

כלומר, זרמות רבות הנמצאות במיכלי המזריעים השונים אינן מוזרעות עדיין. מעת לעת, הזרמה המוזמנת לא נמצאת במיכל המזריע, בשל החלפתו (מספרים נמוכים). פתרונות לכך הם:

- מיכל ברפת מכמות זרמה מסוימת ומעלה – אין תלות במזריע שמגיע והזרמות נמצאות כל הזמן במשק. מובן שמספר הזרמות המוזמנות למשק צריך להיות ממספר עשרות מנות ומעלה.
- מחליפים קיבלו זרמה ממוינת מקומית ומחו"ל אשר לא נמצאת ברשימת ההזמנות – לעיתים קרובות הרפתן/ית חשוב להם יותר שהעגלה/מבכירה תוזרע בזרמה ממוינת ופחות חשוב להם את שם הפר. במקומות אלו, בשיחה משותפת בין המחליף והרפתן/ית, אפשר למלא את החסר

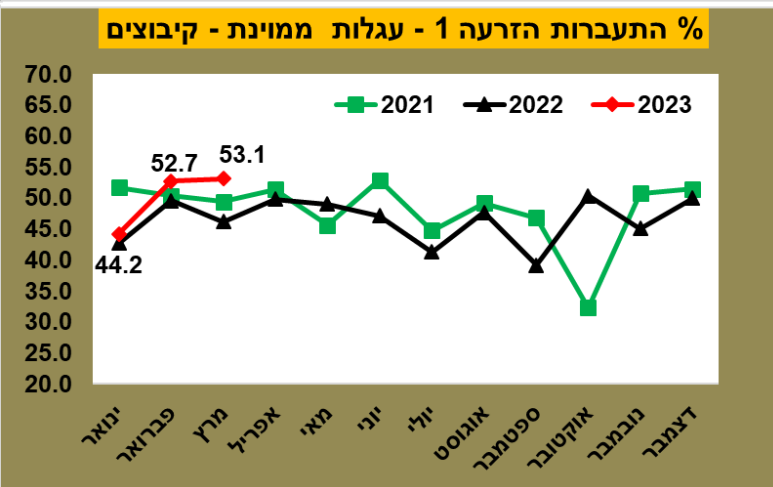
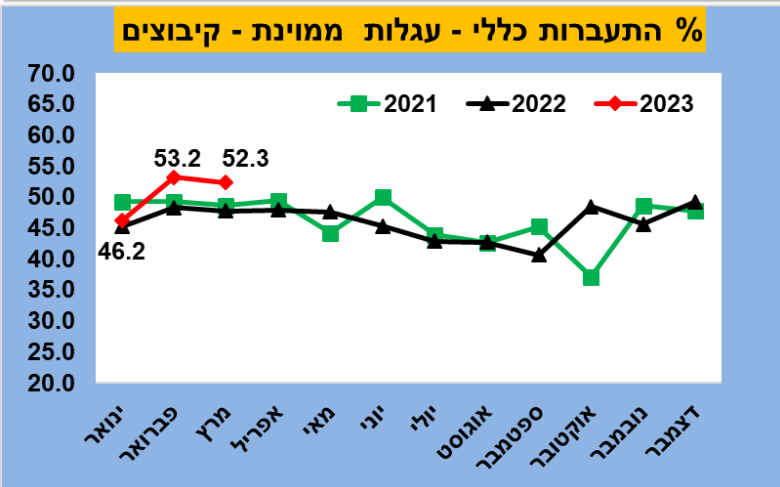
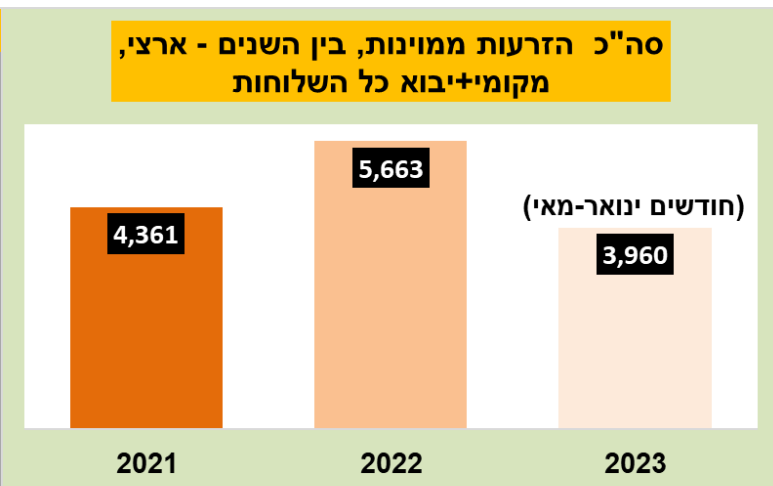
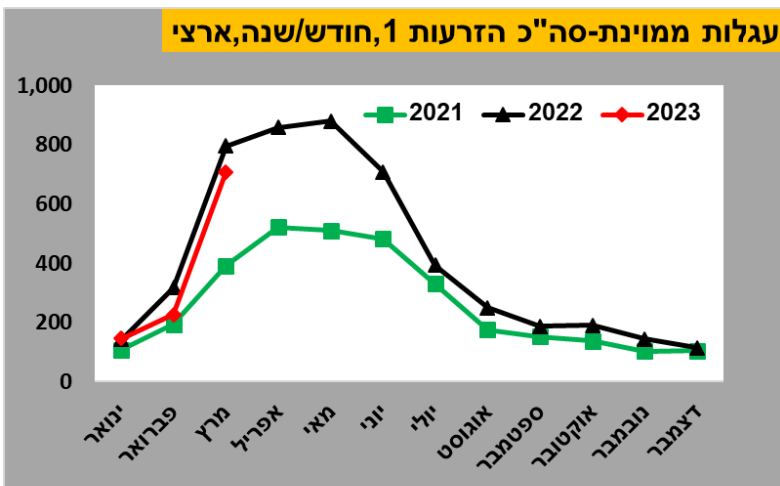
- תחילת התהליך, והרפתנים רוצים להיווכח ש"הטכנולוגיה" מזרמה מקומית, עובדת. לאחר פרסום התוצאות, קרוב לוודאי שלצד ההזמנות הרבות, גם יתחילו להזריע בכמויות רבות יותר.

המלצתנו, להתחיל להזריע יותר, כי את עונות השנה אי אפשר לשנות. מדדי הפוריות מושפעים רבות מהעונות השונות. מכאן שהזרעות מרץ – יולי הן מוצלחות יותר לעומת הזרעות אוגוסט – אוקטובר.

במעקב הקבוע שאנו עורכים לאחר **תוצאות הבלתי חוזרות**, הזרמה הממוינת המקומית ומחו"ל נמצאות בסביבה דומה.

להלן איור הממחיש את מספר ההזרעות הממוינות, בחודשי השנה השונים, ב-3 השנים האחרונות. בשנה האחרונה, המספרים מדויקים יותר וזאת בשל המהלך הנכון שביצע ספר העדר לאבחנה בין זרמה ממוינת לזרמה רגילה.

איור 2: מספר ההזרעות ושיעור התעברות הזרעה 1 בזרמה ממוינת, יבוא ומקומי ביחד, ב-3 שנים אחרונות

נקודות להדגשה:

- ✓ שיעורי ההתעברות של הזרמה הממוינת בהזרעה ראשונה דומים מאוד לשיעורי ההתעברות של זרמה רגילה. הפרש של כ- 4-5 נקודות האחוז. ההתקדמות הטכנולוגית של הזרמה הממוינת מביאות אותה להישגים שדומים לזרמה הרגילה.
 - ✓ ההקפדה הגבוהה יותר של הרפתנים להביא את העגלה/מבכירה בדרישה, בדיקת העגלה טרם ההזרעה והפשרת הקשית על ידי המזריע והמחיר הנוסף להזרעה ממוינת, מטים את התוצאות לביצועים טובים יותר.
 - ✓ פרשנות אחרת – הזרמה הממוינת מגיעה לפוטנציאל המלא שלה, בעוד שהזרמה הרגילה רחוקה. הסיבות לכך נכתבו כבר רבות בעבר, אולם אנו לא מפסיקים לנסות לשפר את ביצועי הזרמה הרגילה וכולנו תקווה שפעילות זאת תביא את ההפרש הקיים בעולם של כ-10 נקודות האחוז בין הזרמה הרגילה לממוינת.
 - ✓ קיימת עלייה יפה בשימוש הזרמה הממוינת בין השנים 2021 ל-2022. שנת 2023 מסוכמת רק עד סוף מאי. להערכותינו, השימוש בזרמה הממוינת, בשנת 2023, יעלה על השימוש בשנים עברו, וזאת לאחר קבלת התוצאות הראשוניות של שיעורי ההתעברות של הזרמה המקומית.
 - ✓ ניהול ומעקב בתכנת נועה/נטע ברפת אחר השימוש הנכון של הזרמה הממוינת, תביא את הרפתנים ומזריעיי שיאון למידע חיוני של:
 1. כמות ההזמנה הממוינת ותאריכי ההזמנה
 2. כמות ההנפקה הממוינת
 3. כמות ההזרעות הממוינות
 4. כמות היתרה
- ✓ כל הנתונים הללו לצד התוספת המשמעותית של תכנון השידוכים לזרמה הממוינת לקבלת התחלופה המתאימה בעדר וכניסה מסיבית יותר של גזעי הבשר, כהשלמה.
- נושאים אלו, נמצאים כרגע בתהליך הפיתוח. כולנו מחכים להם לצורך ניהול, מעקב ותכנון טוב יותר של המהלך החשוב לעדר הישראלי:

זרמה ממוינת ככלי לתכנון גנטי לתחלופה הנכונה בעדר.

מבחן פרים – בסוף מאי קיבלנו מבחן ג'נומי חדש, אשר כלל את כלל הפרים הישראליים וההולנדים. מהלך המתבצע כל מספר חודשים ושלפיו אנו יכולים לבחון ולמיין את העגלים הצעירים הג'נומים שלנו.

ואמנם, בשבוע הבא, מתכנסת הוועדה של "מעניינים מומלצים" ונדון בכ-70 עגלים שנולדו בשנת 2023 וכולם קיבלו את ערכי הג'נומיק שלהם. קבוצה זו מכילה מספר רב של עגלים מרמת ה-900 ומעלה, ולא מעט מהם עוברים את ה-1,000 נקודות החמ"מ. במבחן זה גם השתנו ערכי הפרים הצעירים הנמצאים בלוח הפרים אפריל 2023 (השינוי קטן). כהרגלנו, אנו משקפים את הערכים החדשים. אין שינו בערכי המבחן של הפרים הנבחרים, או פרים המומרים כיבוא מחו"ל.

טבלה 1: ערכי הפריים הצעירים - ג'נומים בלוח אפריל 2023

פריים צעירים-ג'נומיקים														פרי הזרעה			
אינדקס תכונות משנה	תכונות נלוות					אינדקס ייצור	חלב ומרכיביו						אבות הפר		הפר		
	אינדקס המלטת בנות הפר	התמדה (%)	הישרדות (ימים)	פוריות בנות (%)	לר"ת"ס (לוג)		חלבון		שומן		חלב ק"ג	חמ"מ PD20	% הישנות	אב אם	אב	מספר	שם
							%	ק"ג	%	ק"ג							
201	-0.5	1.4	118	1.1	-0.28	951	0.00	27.2	0.08	41.2	853	1,152	56	ארגמן	ביגלו	9516	בלן TV G
105	2.1	2.0	104	-0.9	-0.22	997	0.08	26.2	0.23	47.9	505	1,102	52	סלוקי	אפטר	9513	אנטולי G
60	-0.6	-0.6	48	-0.4	-0.14	1,027	0.06	28.3	0.19	46.8	629	1,087	55	אייסמן	קאיין	9558	קקאו G
90	1.7	0.3	132	-0.3	-0.10	942	-0.01	27.7	0.05	39.3	892	1,032	53	ראלב	אפטר	9514	ארסלי G
132	0.1	1.4	118	-0.2	-0.18	899	0.08	20.3	0.31	49.9	314	1,031	57	ארגמן	פרינגל	9556	פצחן G
99	0.5	1.7	107	0.2	-0.06	885	0.04	23.0	0.17	43.0	580	984	59	ראלב	גוגל	9570	גרני G
102	-0.7	1.4	136	-0.3	-0.03	856	-0.02	17.9	0.22	50.4	622	958	56	ארגמן	פרינגל	9557	פוטו G
63	0.9	1.4	105	-2.0	-0.15	841	-0.01	23.2	0.08	38.3	776	904	58	ארגמן	סמירה	9572	סאקאי G
41	-1.2	0.5	54	0.0	0.02	852	0.10	19.7	0.31	46.3	231	893	56	מקרו	זאזל	9577	זמר G
44	-0.8	-0.1	108	-1.8	-0.07	840	0.02	24.4	0.08	35.6	683	884	52	משען	פלינקו	9553	פרייס G
77	-0.9	-0.8	76	1.1	-0.01	799	0.04	20.9	0.16	38.7	512	876	58	סיאוק	הליקס	9535	האסי G
113	-1.0	1.1	68	3.0	0.08	757	0.03	18.0	0.19	40.2	446	870	58	ספקטור	סלוקי	9571	סופלקי G
63	-1.3	1.4	125	-1.2	0.02	775	-0.04	22.3	0.02	33.4	842	838	59	קברילט	אילטון	9561	קייל G
107	-1.4	0.1	64	-0.2	-0.20	708	0.05	15.6	0.24	40.1	298	815	59	מקרו	ספקטור	9574	ספאם G
167	-0.2	1.2	139	1.7	-0.08	647	0.07	17.9	0.15	29.3	292	814	53	איסר	קשטן	9565	קקדו G
פריים פוריים																	
101	0.0	0.6	70	-0.3	-0.20	597	0.04	18.1	0.07	23.8	408	698	60	ג'סיקה	גוגל	9478	גולסה G
-64	0.8	0.2	34	-2.1	0.08	1,059	0.05	30.9	0.13	44.7	772	995	59	גדר	הגר	9480	הגדה G
150	0.4	0.1	116	2.8	-0.04	792	0.03	25.4	0.04	28.8	661	942	59	איסר	בירן	9398	ביסמוט G

המשך טבלה 1

שיפוט גופני במבכירות						המלטות פר מעבר			הפר	
גודל גוף	רגליים	עומק עטין	מקום פטמות	עטין כללי	% הישנות	% ה.קשה	% תמותה	% הישנות	מספר	שם
102	102	103	103	102	חזוי	1.2	1.3	23	9513	אנטולי G
103	102	99	103	101	חזוי	0.3	0.4	31	9558	קקאו G
100	101	100	102	101	חזוי	1.2	0.5	22	9514	ארסלי G
100	101	102	106	104	חזוי	-1.3	0.9	32	9556	פצחן G
103	101	99	103	102	חזוי	2.1	0.2	37	9570	גרני G
99	101	101	105	103	חזוי	-1.8	0.4	32	9557	פוטו G
101	99	100	99	102	חזוי	2.5	1.8	33	9572	סאקאי G
100	100	101	100	102	חזוי	0.3	0.6	33	9577	זמר G
98	100	101	101	102	חזוי	0.1	-0.1	33	9553	פרייס G
105	102	106	104	106	חזוי	1.2	0.7	30	9535	האסי G
107	103	105	108	111	חזוי	0.3	-0.3	37	9571	סופלקי G
103	101	102	106	105	חזוי	-0.4	-0.7	38	9561	קייל G
107	104	104	107	110	חזוי	0.4	0.3	38	9574	ספאם G
103	101	103	104	104	חזוי	0.5	-0.4	25	9565	קקדו G
פריים פוריים										
105	100	105	108	106	חזוי	-1.3	-0.8	84	9480	הגדה G
98	99	98	99	98	חזוי	-2.0	0.4	91	9398	ביסמוט G
103	100	101	106	103	חזוי	3.5	0.6	37	9478	גולסה G

טבלה זו תהיה גם מיום ראשון באתר שיאון

שבת שלום , ובתקווה לשבוע קריר יותר ,

יואל